

תַּתְּחִילוּ לְסַפֵּר!

בְּמִאָמֶר
"וּסְפַרְתֶּם לָכֶם"
תְּשִׁי"א

חִילֵי צְבָאוֹת הַשָּׁם הַיְקָרִים!

לְפָנֵינוּ "שִׁבְעַ שְׁבָתוֹת תְּמִימוֹת" לְקִרְאֵת יוֹם הַהִלּוּלָא ג' תַּמּוּז. בְּמִיָּחָד הַשָּׁנָה, כְּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ מְצַיְנִים שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה לְהַסְתַּלְקוּת, עָלֵינוּ לְהַכִּין אֶת עַצְמָנוּ הַיָּטֵב לְיוֹם הַגְּדוּל וְהַקְּדוּשׁ הַזֶּה.

כְּפִי שֶׁהֲרַבִּי עֲצָמוּ לְמַד אוֹתָנוּ, הִהְכֵּנָה הַטּוֹכָה בְּיוֹתֵר שֶׁתִּחַזַּק בְּנוֹ אֶת הַהֲתַקְשָׁרוֹת הָאֲמִתִּית לְרַבִּי הַיָּא לְלַמֵּד אֶת תּוֹרָתוֹ וְלַחֲיוֹת אֶתָּה, וּבְמִיָּחָד בְּמִאָמְרֵי הַחֲסִידוֹת שֶׁל הַרְבֵּי. כִּן הַרְבֵּי מְבִיא בְּהַיּוֹם יוֹם (כַּד סִיּוֹן): "הַשּׁוֹאֵל: בְּמָה הִיא הַהֲתַקְשָׁרוֹת שֶׁלוֹ אֵלֵי, מֵאֲחֵר שְׁאִין אֲנִי מְכִירוֹ פָּנִים? הַהֲתַקְשָׁרוֹת הָאֲמִתִּית הִיא עַל יְדֵי לְמוּד הַתּוֹרָה, כְּשֶׁהוּא לּוֹמֵד הַמִּאָמְרֵי חֲסִידוֹת שְׁלִי".

בְּחֻבְרַת שֶׁלְפָנֵיכֶם הַבֵּאנוּ שִׁבְעָה מִאָמְרֵי חֲסִידוֹת שֶׁל הַרְבֵּי, מִאָמֶר אֶחָד לְשִׁבְעָה. הַמִּאָמְרֵים עוֹסְקִים בְּנוֹשְׂאִים הַקְּשׁוּרִים לְתַקּוּפָה, וְהוֹסֵפְנוּ לָהֶם בְּאוֹר מִיָּחָד כְּדֵי שֶׁתּוֹכְלוּ לְהַבִּין אֶת הַמְשָׁגִים הָעֲמֻקִּים.

אֲנַחְנוּ בְּטוֹחִים שֶׁהַלְמוּד יִהְיֶה לְלַמֵּד עַל מְנַת לְעִשׂוֹת, שֶׁהַתְּכֹן שֶׁנִּלְמַד בְּמִאָמְרֵים שֶׁל הַרְבֵּי יִחַזַּק אוֹתָנוּ בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם, וְיַעֲזֹר לָנוּ לְלַמֵּד טוֹב יוֹתֵר, לְהַתְּפַלֵּל טוֹב יוֹתֵר וְלְהַתְּנַהֵג כִּילְדִים חֲסִידִים וְיִרְאֵי שָׁמַיִם. זֶה תִּהְיֶה הִהְכֵּנָה הַטּוֹכָה בְּיוֹתֵר לְג' תַּמּוּז, וְשִׁבְעָזֶרֶת הַשָּׁם בְּזְכוּתָהּ נִזְכָּה כְּבָר לְהַתְּרָאוֹת עִם הַרְבֵּי.

כל הזכויות שמורות לארגון נוער חב"ד
עריכה: שלום בלוי
ניקוד: אב"י פרלשטיין
עימוד ועיצוב: y.w. graphicdesign
תמונת הרבי בכריכה: JEM

לְסַפֵּר וּלְצַפּוֹת

בימים ובשבועות האלה, אנחנו זוכים לקיים מדי ערב מצוה מיוחדת: לספור.

הכונה היא כמובן למצות ספירת העמר, שעליה אנחנו גם לומדים בפרשת השבוע. כידוע לכם, אנחנו בתקופת ספירת העמר,

בה אנחנו סופרים את הימים החל ממוצאי יום טוב הראשון של פסח ועד ערב חג השבועות.

לפני שנכנס לתוך המאמר של הרבי, נשאל שאלה פשוטה: מהי המצוה הזו בעצם? מדוע אנחנו סופרים, מה הרעיון של הספירה?

אם יש לנו חסכונות, הגיוני שנרצה לספור את הכסף שצברנו. גם אם יש לנו אסף שאנחנו אוהבים מאוד והשקענו בו הרבה, מדי פעם נרצה להוציא את הפריטים היקרים ולמנות אותם. אבל מה הטעם למנות ימים שחולפים?

רבותינו הראשונים, ואחריהם חכמי ישראל במהלך הדורות, נתנו למצוה הזו כמה טעמים.

יש שמסבירים שמצות ספירת העמר נועדה להזכיר את מצות העליה לרגל. התקופה הזו שבין פסח לשבועות היא עונת הקציר. בתקופה שבה כל בני ישראל ישבו בארץ וכל אחד עבד את אדמתו, בעונה הזו כל חקלאי היה עסוק מאוד בטיפול בקצירת התבואה מהשדה. כדי שלא ישכחו לעלות לרגל לחג השבועות, התורה נתנה את המצוה לספור את הימים, וכך יזכרו כל הזמן שהנה מגיע חג השבועות וצריך לעלות לבית המקדש בחג.

הרמב"ן מביא הסבר אחר. בחג הפסח הקריבו את מנחת העמר מהשעורים מראשית הקציר, ובחג השבועות היו מקריבים בבית המקדש את שתי הלחם שהיו עשויים מהחטים הראשונות שנקצרו. ספירת העמר נועדה בעצם לחבר בין שני הקרבנות.

אף הטעם המפורסם ביותר הוא זה שכותבים הרמב"ם והרמב"ן: ספירת העמר היא מצוה של צפיה.

כך כותב הרמב"ם בספרו מורה נבוכים:

"שבועות הוא יום מתן תורה. וכדי להגדיל היום ההוא, נמנו הימים מן החג הראשון של פסח עד אליו, כמו מי שממתין אל הנאמן שבאוהביו, שהוא מונה יום וגם השעות".

הרמב"ן מפרט ואומר שכך בעצם התחילה מצות ספירת העמר אז, כשבני ישראל יצאו ממצרים ופעם הראשונה חגגו את פסח. כך הוא כותב:

"בשעה שאמר להם משה 'תעבדון את האלקים על ההר הזה', אמרו לו ישראל: משה רבנו, אימתי עבודה זו? אמר להם: לסוף חמשים יום. והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו. מכאן קבעו חכמים לספירת העמר".

זאת אומרת, שבני ישראל מעצמם ספרו את הימים עד לקבלת התורה, מרב צפיה ליום הגדול, וכך אנחנו עושים גם היום.

ועכשו שאלה מעניינת: האם אתם יודעים מה זו מנחה?

לא תפלת מנחה. מנחה שהקריבו בבית המקדש

מנחה היא קרבן מן הצומח שהקריבו בבית המקדש. האם אתם יכולים לציין סוגי מנחות שמקריבים לכם?

לחם הפנים, שתי הלחם, מנחת חוטא, מנחת סוטה, מנחת חנוף, מנחת חביתין, מנחת טלת, מנחת מחבת, מנחת מרחשת, מנחת מאפה תנור
עוד?

כמובן: מנחת העמר

את מנחת העמר הקריבו למחרת יום טוב הראשון של פסח. על שמה נקראת המצוה שלנו ספירת העמר - אנחנו סופרים את הימים "לעומר", כלומר, את הימים שעברו מאז הקרבת העמר.

האם אתם יודעים מה מיוחד במנחת העמר? במה היא שונה מכל המנחות האחרות (חוץ מאחת)?

נקרא את המאמר מבפנים:

למה נשתנתה מנחת העמר מכל המנחות, שבאה מן השעורים דוקא?

חוץ ממנחה אחת נוספת, כל שאר המנחות היו עשויות מחטה. רק מנחת העמר (ומנחת סוטה) היו עשויות משעורים. למה?

אכל של בהמות

יש לכר כמה הסברים, וכך מסביר בחסידות:

לפי שהעבודה דמנחת העמר הוא ענין ברור נפש הבהמית.

עכשו אנחנו נכנסים לנושא המרכזי שלנו: מה המשמעות של מצות ספירת העמר עבור כל אחד מאתנו. חוץ מכל ההסברים היפים שלמדנו, בחסידות מסביר שספירת העמר זו תקופה שבה אנחנו צריכים לתקן את עצמנו. לבדק כל יום תכונה אחרת, ולראות איך אנחנו משפרים אותה ומתנהגים טוב יותר.

אנחנו יכולים לפתח את הסדור בספירת העמר, ולראות את התפלה המרגשת שאומרים אחרי הספירה:

"רבונו של עולם, אתה צויתנו עליידי משה עבדך לספור ספירת העומר כדי לטהרנו מקלפותינו ומטמאותינו... ובכן יהי רצון מלפניך... שבזכות ספירת העומר שספרתי היום, יתקן מה שפגמתי בספירה [פלונית], ואטהר ואתקדש

בקדשה של מעלה, ועליידי זה ישפע שפע רב בכל העולמות, ולתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם, ולטהרנו ולקדשנו בקדשתך העליונה".

ספירת העמר זה לא רק לספור, זה לא רק לצפות למתן תורה. אנחנו צריכים לעצור כל יום בספירת העמר ולחשב איך אנחנו מתקנים את עצמנו, כדי שבסוף נהיה מוכנים לקבל את התורה.

איך זה קשור לשעורים?

הלחמים שאנחנו אוכלים עשויים לרב מחטה, אולי מדגנים נוספים - אבל כמעט אף פעם לא משעורים. השעורים משמשות יותר כמזון לבהמות. ואת מי אנחנו מתקנים בספירת העמר? כמובן, את הנפש הבהמית שלנו. את הנפש האלוקית שלנו לא צריך לתקן. היא תמיד רוצה לעשות רק מצוות ולהיות קשורה להשם. התכונות השליליות שלנו שגורמות לנו לפעמים לא לעשות מה שצריך, מגיעות מהיצר הרע ומהנפש הבהמית - ואת הבהמה הזו אנחנו צריכים לתקן בספירת העמר.

מי מושך את מי?

כדי להבין טוב יותר מהי ספירת העמר לפי החסידות, אנחנו צריכים לחזור מעט אחורה.

נקרא את המאמר מבפנים, ואחר כך נסביר:

נפש הבהמית, שזוהי כללות העבודה וספירת העומר
שהיא בדרך מלמטה למעלה.

והעקר הוא העבודה לאט לאט, בכח עצמו דוקא. שעל ידי
זה נעשית העבודה באופן ש"בכל דרכיך דעהו", שכל פרטי
הענינים דמחשבה דבור ומעשה יהיו כדבעי.

אתם מכירים את מגלת שיר השירים? היא כתובה כמו שיר של אהבה בין עם
ישראל לקדוש ברוך הוא. בשיר השירים יש פסוק מיוחד, שבו עם ישראל מבקש
מהקדוש ברוך הוא: "משכני אחריך נרוצה".

אתם שמים לב למשהו קצת מוזר בפסוק?

למה מתחילים בלשון יחיד: "הביאני" - הביא אותי, ואחר כך עוברים ללשון רבים:
"נרוצה" - אנחנו נרוצה?

בחסידות מספר שיש כאן שני חלקים שונים, שכל אחד מהם רומז לדרך אחרת
בעבודת השם.

הדרך הראשונה היא "משכני".

למה הכוונה?

תחשבו על ילד שבכתה הוא לא ממש ילד טוב ורושלים. יש לו
חברים שמשפיעים עליו לרעה, הוא מתחצף למונה והלמודים לא מאוד מענינים

זהו מה שכתוב "משכני אחריך נרוצה הביאני המלך
חדריו":

"משכני" קאי על הגלויים דיציאת מצרים, שהיו בדרך
אתערותא דלעלא, "שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים
הקדוש ברוך הוא וגאלם".²

והינו, שישראל מצד עצמם היו משקעים במ"ט שערי
טמאה, אלא "שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש
ברוך הוא וגאלם", שזהו ענין "משכני", מלמעלה למטה.

וזהו גם מה שכתוב "משכני", לשון יחיד, כי הגלוי מלמעלה
פעל הזזה רק בנפש האלקית. שרק נפש האלקית מרגשת
הגלוי מלמעלה, אבל נפש הבהמית נשארה במעמדה
ומצבה.

אמנם לאחרי הגלוי דיציאת מצרים היה ענין ספירת העמר,
שהוא ענין העבודה מלמטה למעלה.

ועל זה נאמר "אחריך נרוצה" - הינו, שאין זה באופן
ד"משכני", מלמעלה למטה, אלא באופן שהריצה היא
מעצמו, שזוהי העבודה בדרך מלמטה למעלה.

וכיון שהעבודה היא מלמטה למעלה, הרי זה שיהיה גם לנפש
הבהמית, ולכן נאמר "נרוצה", לשון רבים, שזה פועל הזזה
גם בנפש הבהמית.

וכללות הענין ד"אחריך נרוצה" קאי על העבודה דבור

1. שיר השירים א, ד.

2. הגדה של פסח פסקא 'מצה זו'.

בדיוק את הרגלי האכילה שלנו ואת הפעילות הגופנית שלנו, ולהכין תכנית מסדרת עם שלבים ויעדים, וכך נוכל להשיג את התוצאה.

ובעבודת השם, "נרוצה" זה כשאנחנו נכנסים למעין 'מסלול ריצה' רוחני. אנחנו מתכוונים היטב לפני כן, אנחנו בודקים את המצב שלנו ומה אנחנו יכולים לעשות, לאן אנחנו רוצים להגיע - ואז עובדים בשקדנות כדי להגיע לשם.

זה יכול להיות בתפלה, בלמוד, בהתנהגות ובכל דבר. אם נתמקד בתחום מסוים, ונעבד בצורה שיטתית ועקבית, בעזרת השם נצליח לעשות שנוי אמיתי. לדגמה: אם אני מאחר בבקר לתלמוד-תורה אעבד על עמידה בזמנים. אם קשה לי להתאפק מלהעליב חברים, אעבד עם עצמי על יחס סבלני וטוב באהבת ישראל. בטח יש לכם עוד דגמאות.

"משכני" קשור למה שהיה בחג הפסח, ביציאת מצרים. בני ישראל היו אז במצב לא טוב, גם ברוחניות. הם היו שקועים בטמאה, חטאו וכמעט נראו אותו דבר כמו המצרים, השם ישמר. בשביל להוציא אותם ממצרים, לא רק בגשמיות אלא גם ברוחניות, הקדוש ברוך הוא היה צריך ממש 'למשך' אותם משם.

מה זאת אומרת? הוא התגלה אליהם, וגרם להם להתעורר באופן פתאומי ולרצות בחזרה לשוב אל הקדוש ברוך הוא, להתחבר לתורה ולמצוות. זה כמו מגנט כזה, ששואב אליו את המתכת בכוח עצום.

אבל האם משהו התחולל בתוכם? האם הם השתנו מבפנים? עדין לא. מי שנמשך כאן היתה רק הנפש האלוקית, כי את הנפש הבהמית כל זה בכלל לא מעניין. היא המשיכה לרצות להיות כמו כל המצרים, להנות מהתאוות של העולם הזה. זה כמו שבתפלת נעילה ביום כפור אנחנו מרגישים משהו מתעורר בנפש, אבל בינתיים אנחנו גם רוצים לצאת לשחק ואולי קצת אין לנו כוח להקשיב למה שאבא ואמא אומרים.

לכן זה כתוב בלשון יחיד, "משכני" - כי זו רק נפש אחת שנומשכת.

בשביל שנוי אמיתי צריך את "נרוצה", וזה קשור למה שהיה בתקופה שאחרי יציאת מצרים - ספירת העמר.

אחרי שהם קבלו 'משיכה' חזקה שהעירה אותם, כמו סוג של סטירה חזקה על הפנים שהעירה אותם מהעלפון, עכשו הגיע הזמן לעבד. מכאן, הם היו צריכים

אותו. והנה, פתאום יום אחד מופיע בכתה מורה חדש למוזיקה. והילד הזה אוהב מאוד מוזיקה, ופתאום הוא נהיה ילד פעיל ושמח לבוא ללמודים כל יום.

תחשבו על זה. האם הוא השתנה באמת? הוא כבר נהיה ילד טוב? התכונות שלו השתנו לטובה? מה יקרה אם מחר המורה יעזב את התלמוד-תורה?

כן גם בעבודת השם. כל אחד מאתנו בטח מכיר רגעים כאלו שבהם הוא הרגיש פתאום רצון חזק להיות ילד טוב וחסיד. אולי בהתועדות סוחפת, אולי כששרת נגון חסידי שמדבר ללב שלך, או שביום ההלדת שלך הרגשת פתאום התרוקמות רוח והחלטת מהיום להיות מצטיין בהתנהגות ובלמודים.

מה פן קרה כאן? זה לא שתכננו את זה, אלא מישהו מלמעלה 'משך' אותנו. הנשמה שלנו פתאום התעוררה. כמו שחסידים מספרים שהם ידעו והרגישו מתי הרבי חושב עליהם. פתאום, סתם ככה, הם הרגישו רצון חזק להתקרב מאוד לקדוש ברוך הוא, להתחזק בתפלה וביראת שמים או בלמוד חסידות.

זה מצוין, וטוב שיש לנו מצבים כאלה. הם נותנים לנו הרבה כוח ומוטיבציה באמת להתקדם. אבל האם זה שנוי פנימי בתוכנו? כלל לא בטוח.

הדרך השנייה היא "נרוצה".

בדרך הזו, אלה אנחנו שעושים את העבודה. זו לא התעוררות מלמעלה שיכולה אחר כך להעלם, אלא עבודה מלאה שלנו על עצמנו.

זה כמו שנקח על עצמנו יעד ללמד מסכת שלמה בגמרא עד סוף השנה. ילד רציני שרוצה לעמד ביעד, ישב ויתכנן את הזמן שלו. כל שבוע הוא יקדיש כמה שעות ללמוד הזה, וכל פעם הוא יבדק האם הוא התקדם כמו שהוא צפה. ובסוף הדרך, אחרי מאמץ עקבי וממשך, הוא יזכה לחגג את הסיום בשמחה גדולה ובספוק עצום.

דגמה נוספת? כמו שבשביל לרדת במשקל אין קצורי דרך ואין קסמים, אלא צריך להכיר

הרבי מלמד אותנו כאן שיש מעלה עצומה דוקא לעבודה של "נרוצה" עם הנפש הבהמית. קדם דברנו על כך שזו הדרך כדי לעשות שנוי אמתי ולתקן את עצמנו באמת. כאן הרבי אומר דבר נוסף: כאשר הנפש הבהמית היא זו שרוצה להתקרב לקדוש ברוך הוא - אז היא עושה את זה עם כל הכוחות החזקים שיש לה.

לא סתם הנפש הבהמית נקראת כך. אם ננסה להשוות את האדם לבעלי החיים, נראה מיד את ההבדל. האדם מתנהג בצורה רגועה ומאפקת (בדרך כלל...). אנחנו לא משתוללים על כל דבר. אכל הבהמה מסתערת בכל הכוח על מה שמתחשק לה. היא לא צריכה להיות מנומסת או מתחשבת.

אנחנו יכולים לראות את זה על עצמנו. אם יש לנו תאוה חזקה למשהו - ממתיק, משחק או משהו אחר - יהיה לנו קושי מאוד לעצר את עצמנו, לנשם עמק ולהתאפק. זה כאלו לנפש הבהמית יש מנוע ממש חזק שקושי מאוד לשלט בו, נכון?

עכשו נחשב מה יקרה אם נקח את המנוע החזק הזה ונשתמש בו לקדשה. לדגמה, אם ילד שיש לו המון בטחון עצמי ילך למבצעים בלי להתביש, ומי שאוהב פעילות פיזית יעזר לארגון תהלוכה ולסחב כל מה שצריך. תחשבו באיזו אנרגיה הוא יעשה את המשימה!

זהו ה"נרוצה" של הנפש הבהמית. זוהי המשימה שלנו בספירת העמר.

שהמחר יהיה יפה יותר

לסיום, נביא את מה שהרבי כותב בהיום-יום (א אי"ר):

"השעות צריכות להיות נספרות, ואזי הימים נספרים. כשחולף יום, צריכים לדעת מה פעלו ומה צריכים להמשיך לפעל. בכלל, צריכים לראות שהמחר יהיה הרבה יותר יפה (ברוחניות) מהיום".

להמשיך בעצמם. יום אחרי יום לבדק תכונה ועוד תכונה בנפש, ולתקן אותה. להחזיר אותה אל הקדוש ברוך הוא.

כאן כבר לא מושכים אותנו, אלא אנחנו רצים. ומי רץ כאן? זו לא הנפש האלוקית לבדה, אלא גם הנפש הבהמית. אם אני הצלחתי במשך כמה שבועות ללכת לישון בזמן כמו חסיד ולקום ולהתגבר כארי בבקר ולהגיע בזמן ללמודים, זה אומר שהנפש הבהמית שלי השתנתה. אני כבר לא הילד הישנוני או העצל. לקחתי את התכונה הזו ושניתי אותה. לכן זה נאמר בלשון רבים, כי אלה שתי הנפשות שרצות ביחד.

לרוץ רק היא יכולה

וזהו גם הדיוק "נרוצה", מלשון מרוצה דוקא - כי כאשר העבודה היא גם מצד נפש הבהמית הרי זה בדרך מרוצה, כי טבע הנפש הבהמית הוא שכאשר נמשך לאיזה דבר הרי זה אצלו בדרך מרוצה דוקא.

והינו, שאצל הנפש הבהמית לא שייך ענין של הליכה לאט לאט, כי אם בדרך מרוצה. וממה נפשך: או שאינו נמשך כלל לעניני אלקות, או שנמשך אליהם בדרך מרוצה. והינו, שכאשר פועלים עליו להיות נמשך לאלקות, הרי זה נעשה אצלו בדרך מרוצה.